

Семенишин Микола Олександрович,
доктор юридичних наук, доцент
(ГУНП в Одеській області, м. Одеса)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4892-2843>

**РЕЦЕНЗІЯ НА ПІДРУЧНИК
«КРИМІНОЛОГІЯ» ЗА ЗАГАЛЬНОЮ РЕДАКЦІЄЮ
ДОКТОРА ЮРИДИЧНИХ НАУК,
ПРОФЕСОРА В. В. ЧЕРНЕЯ,
ЗА НАУКОВОЮ РЕДАКЦІЄЮ ДОКТОРА
ЮРИДИЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОРА О. М. ДЖУЖІ**

Відповідно до Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь та гідність, недоторканність і безпека в нашій країні проголошені найвищою соціальною цінністю, а утвердження та забезпечення прав і свобод людини – головним обов'язком держави. Водночас Стратегією національної безпеки України (2015 р.) визнано стрімке погіршення криміногенної ситуації в Україні національною загрозою, спричиненою зростанням рівня злочинності, наслідком чого є беззахисність громадян від злочинних посягань.

Головною метою цього підручника є визначення закономірностей виникнення і функціонування злочинності, розкриття можливостей суспільства щодо її запобігання, адже згідно з Концепцією розвитку кримінологічної науки в Україні на початку ХХІ ст. головним завданням усіх наукових розробок у галузі кримінології має стати зміцнення їх зв'язку з практичною діяльністю, надання такій діяльності більшої наукової обґрунтованості, надійних засобів удосконалення. Це завдання передбачено й теорією запобігання злочинам, адже завдяки саме цій теорії кримінологічні дослідження переводяться у практичну площину для вирішення завдань щодо виявлення та припинення злочинів, що сприятиме підвищенню ефективності діяльності щодо їх запобігання.

Вивчення кримінології є важливою складовою професійної підготовки не лише юристів, а й соціологів, психологів, економістів, педагогів та інших фахівців. Кримінологічними знаннями мають володіти працівники Національної поліції України, суду, прокуратури, установ виконання покарань та ін. Без уміння оперувати сучасними кримінологічними знаннями неможливо розробляти та здійснювати заходи щодо запобігання злочинам, творчо використовувати позитивний досвід зарубіжних країн в цьому напрямі, упроваджувати міжнародно-правові акти, зважаючи на їх транснаціональний характер.

Кримінологія є однією з важливих та необхідних навчальних дисциплін для майбутніх фахівців юридичного профілю. Саме завдяки їй можна знайти відповіді на питання: «Чому людина вчиняє злочин?», «Як запобігти злочинності?», «Чи здатна держава протидіяти злочинності?» і «Що треба знати людині, щоб захистити себе від злочинності?». Вивчення навчальної дисципліни «Кримінологія» передбачає ознайомлення студентів, курсантів та слухачів з основами кримінології, її предметом, методикою, системою, кримінологічною характеристикою та заходами щодо запобігання окремим видам злочинності, зокрема: злочинності серед неповнолітніх, організованої, корупційної, кіберзлочинності, економічної злочинності, сімейно-побутової злочинності, злочинності в місцях позбавлення волі тощо. Логічна послідовність та зрозумілість змісту представленого матеріалу гармонійно поєднуються з чіткістю наукових визначень, що сприяє швидкому

накопиченню та засвоєнню теоретичних знань, ефективному процесу їх подальшого застосування на практиці. Особливістю рецензованого підручника є те, що акцент зроблено не на інформуванні читача про загальновідомі факти, а на отриманні нових сучасних знань про злочинність та її види, на підвищенні в майбутнього випускника університету рівня правової культури та професійної майстерності. Зазначений підручник складається з двох модулів: Загальної та Особливої частин.

У Загальній частині розглядаються теоретичні основи та поняття кримінології. Подано визначення злочинності, розкрито її кількісні та якісні показники. Значну увагу в Загальній частині приділено проблемам детермінації злочинності, особистості злочинця, жертві злочину, механізму злочинної поведінки. Варті уваги й розділи, присвячені методиці кримінологічних досліджень, загальним основам запобігання злочинності, діяльності суб'єктів щодо застосування превентивних заходів її прояву. В Особливій частині подано кримінологічну характеристику окремих видів злочинів, розкрито їх причини й умови виникнення та заходи щодо їх запобігання. Це найбільш інформативна частина, засвоєння якої потребує належної підготовки, аналізу відповідних законодавчих актів, а також знання чинного законодавства.

Заслужує на увагу і той факт, що обговорюваний підручник – це не сукупність готових «рецептів», як подолати злочинність: він містить не тільки загальні підходи до розуміння проблем злочинності, а також практичні й тестові завдання, перелік питань до іспиту (заліку), список рекомендованої літератури. Усе це сприятиме поглибленому оволодінню студентами, курсантами і слухачами кримінологічними знаннями як під час семінарських та практичних занять, так і в ході самостійної роботи, яка в сучасному навчальному процесі має важливе значення під час вивчення курсу «Кримінологія».

Підготовлений підручник із навчальної дисципліни «Кримінологія» відповідає чинним вимогам щодо такого виду робіт і буде корисним, зокрема, співробітникам правоохоронних органів для підвищення рівня їхніх знань у сфері запобігання окремим видам злочинів та може бути використаним у процесі перепідготовки й підвищення кваліфікації юридичних кадрів.